

İstanbul Sanayi Odası Basın Bülteni

İstanbul sanayisi göz ardı edilirse küresel rekabette geri kalmak kaçınılmaz İSO, Türkiye'nin 2023 hedefi için gerekli 18 sanayi stratejisini açıkladı

İstanbul Sanayi Odası (İSO), İstanbul Kalkınma Ajansı iş birliğiyle bir yıl süren kapsamlı çalışmalar sonucu hazırladığı “İstanbul Sanayi Strateji Belgesi”ni açıkladı. Şehir sanayi stratejisi bakımından Türkiye’de bir ilk olan ve İstanbul sanayisinin üzerinde uzlaştığı belge, 18 başlık altında 46 strateji ve 85 eylem planını kapsıyor.

İstanbul Sanayi Odası (İSO), Türkiye’nin 2023’te dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olma hedefi yolunda amiral şehir olan İstanbul’un sanayideki yol haritasını açıkladı. İSO’nun İstanbul Kalkınma Ajansı iş birliğiyle hazırladığı belge, Türkiye’de şehir sanayi stratejisi bakımından bir ilk niteliği taşıyor. “İstanbul Sanayi Strateji Belgesi”, şehrin sanayi stratejileri göz ardı edildiği takdirde Türkiye’nin 2023 yılında 500 milyar dolar olan ihracat hedefinin tutmasının mümkün olmadığını ortaya koydu.

Bir yıl süren kapsamlı çalışmalar sonucu hazırlanan İstanbul Sanayi Strateji Belgesi, 18 başlık altında 46 strateji ve 85 eylem planını kapsıyor. Strateji Belgesi, İSO’nun 46 meslek komitesindeki firmalar ile gerçekleştirilen yüz yüze mülakat, odak grup toplantıları, anket uygulamasının yanında, sanayi stratejisine etki edecek tüm rapor, makale, kitap gibi veri ve dokümanların analiz edilmesi sonucu oluşturuldu.

İstanbul’un mevcut durumu ve gelecek vizyonu belirlendi

İstanbul Sanayi Strateji Belgesi’ni bugün düzenlenen basın toplantısında açıklayan İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, belgenin Hükümet’in Ekonomide Öncelikli Dönüşüm Programları’nı açıklamasından sonra, Başbakan Davutoğlu’nun da çok arzu ettiği, iş dünyasından bu programlara yönelik ilk dönüş olma özelliği taşıdığını vurguladı. Bahçivan, İstanbul’daki sanayicilerinin üzerinde uzlaştıkları bir metin olması açısından önem taşıyan belgenin, İstanbul ve sanayisinin mevcut durumunun yanında, şehrin gelecek vizyonu için yapılması gereken temel stratejileri ve eylemleri kapsadığını söyledi.

İstanbul’un gelecek vizyonu söylemlerinde sanayinin dışlandığını belirten Bahçivan, “Oysa sanayi üretiminin merkezini oluşturan İstanbul, ülke ekonomisinin adeta şahdamarı.

GSYİH’nin yüzde 24’ü, ihracatın yüzde 52’si, ithalatın yüzde 56’sı İstanbul’dan yapılıyor.

Dört saatlik uçuş mesafesinde 1.5 milyar kişilik pazarlara ulaşma imkanını sağlamaktadır.

Bunun tersi yaklaşımlar, milli gelir içindeki payı yüzde 15’lere düşmüş sanayimizin payını

daha aşağılara çekecektir. Bu nedenle İstanbul’un sanayi şehri olarak kalması mutlak suretle

sağlanmalı ve sanayi sektörünün yerleşik bir yapıya kavuşturulması için gerekli önlemler alınmalıdır. Bunun yolu öncelikli olarak OSB'lerden geçiyor" dedi.

İstanbul'un stratejileri düşünülmeden hedef tutmaz

Araştırmanın, Türkiye'nin ihracat vizyonu ile İstanbul arasında kaçınılmaz bağı ortaya çıkardığını söyleyen Bahçivan, "Rakamlar göstermektedir ki İstanbul Türkiye'nin ihracatında çok önemli ve lider bir role sahip. İstanbul'un ihracatının hemen hemen tamamı sanayi mamullerinden oluşuyor. 2004 yılında İstanbul, Türkiye ihracatının yüzde 42,6'sını yaparken, bu oran 2013'de 37,5'a inmiştir. Önümüzdeki 10 yılda da bu oranın yüzde 32,5'a düşeceği varsayılabilir. Türkiye'nin 2023 ihracat hedefinin yüzde 32,5 kısmı 162,5 milyar dolar etmektedir. En muhafazakar yaklaşımla İstanbul'un 2023 yılında 160 milyar dolar ihracat yapması öngörülmektedir. Türkiye'nin büyük oranda ihracatının yapıldığı İstanbul'un stratejileri düşünülmeden 2023 hedefinin hayata geçmesi doğal olarak mümkün olmayacaktır" dedi.

Bahçivan, İstanbul'un mevcut ihracat kapasitesi artırılarak 160 milyar dolar ihracata çıkmasının mümkün olmadığını, bu nedenle yüksek katma değerli ve yüksek teknoloji üreten ihracat içindeki payının artırılması gerektiğini söyledi. Bahçivan, "Türkiye'de kısa sürede yüksek teknolojiye dayalı ihracatı artıracak tek altyapı, ülkemizin yüksek teknoloji ürün ihracatının üçte ikisinden fazlasını yapan İstanbul'dadır" dedi.

Elmas analizine göre İstanbul "orta derecede rekabetçi"

Bahçivan, Strateji Belgesi hazırlığı için öncelikle İstanbul'un mevcut durumunu tespit ettiklerini, bunun için de dünyaca ünlü işletme yönetimi gurusu Michael Porter'ın rekabetçilik seviyesini saptamak üzere geliştirdiği Elmas Modeli analizinden faydalandıklarını vurguladı. Analiz sonucunda İstanbul sanayi sektörü, 'orta derecede rekabetçi' bulundu. Bahçivan, "İstanbul Sanayii'nin orta seviyede rekabetçi bulunması, şehrin geleceğinde sanayinin şimdiye kadar olduğu gibi önemli bir seviyede olup olmayacağı hakkında bir belirsizliğin oluştuğunu göstermektedir. Eğer Yerel Yönetimlerin sanayiye şehirden çıkarma yolunda uygulamaları ve Merkezi devletin İstanbul Sanayii'ne teşvik vermeme uygulamaları devam ederse, bu süreç içerisinde İstanbul Sanayi firmaları da kurumsallaşma, ARGE altyapısı gibi alanlarda kendilerini yeterince geliştiremezlerse, küresel rekabet yarışında geri kalmaları maalesef kaçınılmaz olacaktır" dedi.

Coğrafi konum büyük avantaj, üniversite-sanayi iş birliği ise zayıf

Bahçivan, analizlerde İstanbul ve sanayinin olumlu ve zayıf yönleri için şöyle konuştu: "Yüksek seviyede çıkan özelliklerimiz; coğrafi konum, sanayi girişimcilerinin varlığı, 50 üniversite, tedarik zincirinin gelişmişliği, dış ve iç pazar, tüketicinin bilinç seviyesi, coğrafi yoğunlaşma, firmaların üretim yapıları, yabancı sermayeli firmaların varlığı oldu. Buna karşın sanayi yerleşimi, üniversite-sanayi iş birliği, mezunların sanayiye yönelmesi, ARGE, hammadde ve yarı mamul tedariki, lojistik altyapı, finans erişim, teşvikler, yerel yönetimler, markalaşma, firmaların kurumsallaşma seviyeleri istenilen seviyede değil, orta ve düşük çıktı."

İstanbul'u yüksek rekabetçi kent seviyesine taşıyacak

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan'ın açıkladığı, İstanbul'u yüksek rekabetçi bir kent seviyesine ve 2023 İhracat hedeflerine ulaştırmak için yapılması gereken "18 strateji başlığı" şunlardan oluştu:

1-İstanbul Sanayi Sektöründe Yer Alan İnsan Kaynakları Seviyesinin Geliştirilmesi

Sanayicilere göre İstanbul'da sektörlerinin ihtiyacı olan nitelikli insan kaynağını bulma düzeyleri yüzde 23 yani en düşük düzey. Her yıl İstanbul'daki 50'ye yakın üniversiteden mezun olan on binlerce öğrenci var. Bu öğrenciler, sanayi sektörleri yerine başka sektörleri tercih ediyor.

2-İstanbul Sanayi Sektörünün Sahip Olduğu ARGE Kabiliyetinin Geliştirilmesi

İstanbul, ARGE faaliyetlerinde Türkiye'nin lider şehri. Türkiye'de yapılan patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tescillerinin ortalama yarısı İstanbul'da yapılıyor. Patent tescil sayıları İstanbul'da ARGE sisteminin çıktı üretir durumda bulunduğunu gösteriyor.

3-İstanbul Üniversiteleri ve Sanayi Arasındaki İşbirliğinin Geliştirilmesi

İstanbul'da sayıları 50'yi bulan üniversitenin olması sanayi için büyük avantaj. Bununla birlikte üniversiteler ile sanayi kuruluşları arasındaki iş birliği, İSO'nun yedi üniversiteyle birlikte bir sanayi platformu kurmuş olmasına rağmen henüz istenilen seviyenin çok altında.

4-İstanbul'da Sanayi Yerleşiminin, Türkiye ve İstanbul'un 2023 Hedefleri ile Uyumlu Hale Getirilmesi

Sanayinin üretim yerlerine ilişkin belirsizlikler söz konusu. Bu durum yeni yatırımları da engellediği için firmaların rekabetçiliğini negatif yönde etkiliyor.

5-İstanbul Sanayi Sektöründe İnovasyon Altyapısı ve Bilincinin Geliştirilmesi

İstanbul'un bir yaşama kültürü olarak inovasyon yapmaya yönelmesi ile ilgili altyapı kurulmalı. Sanayi Sektöründe yer alan insanlar, farklı boyutta inovasyon yapmayı günlük hayatlarının bir parçası olarak görme alışkanlığı geliştirmeli.

6-İstanbul Sanayi Firmalarında Fikri Mülkiyetin Elde Edilmesi ve Korunmasının Sağlanması Bilincinin Geliştirilmesi ve Hukuku Sistemin Oluşturulması

7-İstanbul'da Yer Alan Sektörler Arasındaki İşbirliğinin Geliştirilmesi

İstanbul'da birçok gelişmiş sanayi ve hizmet sektörünün yer alması sebebi ile bu sektörler arasında oluşturulacak işbirlikleriyle kazan-kazan modellerinin kurulması ve güçlendirilmesi noktasına yoğunlaşılmalı.

8-İstanbul Sanayi Sektörü için En Uygun Lojistik Altyapısının Kurulması

İstanbul, önemli bir jeostratejik avantaja sahip. Bu bağlamda İstanbul sanayi firmalarının ihracat bölümleri personelinin ihracat lojistiği konusunda eğitilmesi gerekiyor. Lojistik maliyetleri en aza indirecek altyapı oluşturulmalı. Bu da tam entegre bir lojistik anlayışından geçiyor.

9-İstanbul Sanayi Firmalarının Markalaşma Kabiliyetlerinin Geliştirilmesi

İstanbul Sanayi'nin henüz küresel bilinirliği olan marka sayısı oldukça az. Küresel pazarda bilinen bir marka olmak, daha yüksek kar marjı elde etmek açısından önemli. Bu konuda kamu destekleri de verilmeye başlandı ancak sektör bu destekleri genelde yetersiz görüyor.

10-İstanbul'da Yer Alan Sanayi Kümelenmelerinin Geliştirilmesi

Sanayi sektörlerinin kümelenme yapıları oldukça gelişmiş durumda. Bu yapı, sektörlerin daha verimli ve etkin çalışmasını sağlıyor. İstanbul, artık orta ve yüksek teknolojili sektör kümelenmelerine de sahip.

11-Kamu Kurumlarının İstanbul Sanayi Hakkında Yeterince Bilgilendirilmesi

İstanbul sanayinin birçok paydaşı mevcut. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden Maliye'ye, Ekonomi Bakanlığı'ndan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na kadar tüm bu kurumlar ile periyodik görüşmeler gerçekleştirilmeli ve karşılıklı bilgilendirmeler aksatılmadan yapılmalı.

12-İstanbul Sanayinde Yer Alan STK'lar Arasında Yakın İşbirliğinin Sağlanması

İstanbul Sanayi Sektörleri çatısı altında çalışmakta olan STK'ların varlığı güçlendirilmeli. Sektörel dernekler arasında periyodik buluşmalar yapılmalı. Bu STK'ların uluslararası ağlarda yer alması sağlanmalı.

13-İstanbul Sanayi Sektörü Firmalarının Kurumsallaşma Düzeyinin Artırılması

İstanbul Sanayinde yer alan firmaların kurumsallaşma seviyeleri geliştirilmeli. İSO üyelerine kurumsallaşma konusunda eğitimlerin verilmesini temel amaç olarak belirledi. Kurumsallaşma konusunda ihtiyaçları karşılamak üzere bir danışmanlık havuzu oluşturulması hedefleniyor.

14-İstanbul'da Sanayi Üretimi Yapan Firmaların Tasarım Kabiliyetlerinin Geliştirilmesi

İstanbul Sanayisinin tasarım kabiliyeti geliştirilmeli. İstanbul sanayi firmalarının üniversitelerin tasarım bölümleriyle işbirlikleri artırılmalı.

15-İstanbul Sanayi Sektörü Firmalarının Uygun Finansmana Ulaşımının Kolaylaştırılması

Türkiye'de tasarruf oranı düşük. Bankalar vasıtası ile sağlanabilecek sanayi finansmanı gelişmiş ekonomilere göre daha sınırlı. Bu durum sanayicilerin borçlanmasını pahalılaştırıyor ve kredi kullanmada ipotek ve benzeri ek maliyetleri de beraberinde getiriyor. Sanayici karının neredeyse yarısını finansman maliyetine harcıyor. Firmaların yüzde 12'si için finans kaynaklarına ulaşım imkanı yüksek, kalan yüzde 88'lik grup için düşük veya orta düzeyde.

16-İstanbul Sanayinde Üretimde Yeni Teknolojilerin Kullanım Seviyesinin Artırılması

İstanbul sanayi firmaları yüksek teknoloji ile üretim yapmak için bilinçlendirilmeli. Üretimdeki en son gelişmeler periyodik eğitimlerle anlatılmalı. Yüksek teknoloji ile üretim yapabilmeleri için teşvikler sağlanmalı. Üretimde teknolojik yeniliklerden faydalanmak isteyen sanayi firmalarına devlet destekleri artırılmalı.

17-Çevreye Duyarlı Üretim Yapma Bilincinin Bütün İstanbul Sanayinin Doğal Bir Özelliği Haline Gelmesi

Sanayi Kuruluşlarının çevre duyarlılık bilinci daha da artırılmalı. Çevrelerinden geribildirim olarak kanuni şartlara ek olarak kendilerini geliştirmeleri teşvik edilmeli. Su kullanımının ve sanayi atığının en aza indirilmesi bilincinin geliştirilmesi amacı ile eğitimler verilmeli.

18-İstanbul Sanayi Sektöründen Yükselen Başarılı Küresel Firmaların Artırılması

İstanbul'dan çok sayıda küresel firma çıkması sağlanmalı. İstanbul merkezli dünyada bilinen sanayi firmalarının tecrübelerinin paylaşıldığı, sanayicileri kapsayan birliktelikler artırılmalı.